

De Nederlandse watersector zoekt jong talent

In een tijd van vergrijzing en ontgroening zet het gebrek aan interesse van jongeren voor werken in de wereld van water het huidige succes van de Nederlandse watersector sterk onder druk. De watersector vist met een aantal sterke merken, zoals Shell en Unilever, in dezelfde vijver. De watersector moet op het netvlies komen van de jongere en toekomstige talenten.

De watersector is door de Nederlandse overheid aangewezen als één van de vier belangrijkste pilaren voor de Nederlandse export. In het buitenland gaat men ervan uit dat de Hollanders het water in de genen hebben. De veranderingen in het klimaat, de stijging van de zeespiegel en de grote trek van de bevolking naar stedelijke agglomeraties in vooral het verre oosten, maakt dat de behoefte aan Nederlandse expertise op watergebied wereldwijd alleen maar toeneemt. Maar dat geldt ook voor de Oost-Europese landen waar, sinds de toetreding tot de Europese Unie, miljarden worden geïnvesteerd in watervoorziening en -zuivering.

In Nederland wordt er alles aan gedaan om op innovatief (water)gebied de voorsprong op de rest van de wereld te behouden. Vele tientallen miljoenen euro's worden door de overheid geïnvesteerd in samenwerkingsprojecten binnen de Nederlandse watersector en in het opzetten van technologische topinstituten op het gebied van water.

Alle successen ten spijt dreigt in Nederland echter een groot tekort aan waterdeskundigen te ontstaan. Enerzijds zullen de komende vijf tot tien jaar vele deskundigen op watergebied met pensioen gaan, anderzijds vindt van onderaf onvoldoende instroom plaats. Dat heeft vooral te maken met de vergrijzing van Nederland en het feit dat te weinig jongeren kiezen voor een exacte opleiding. Jongeren hebben vaak een stereotiep beeld van beroepen die een hogere bèta of technische opleiding vereisen. Exacte vakken sluiten onvoldoende aan op de belevingswereld van de jongeren en in het huidige onderwijs komen ze te weinig in aanraking met de praktijk. Alleen al in de sector watertechnologie worden in 2012 8.000 onvervulbare vacatures voorzien. Bij waterinstituten liggen onderzoeksprojecten meer dan een half jaar op de plank en moeten in het buitenland kandidaten worden gezocht om te promoveren.

Nederlandse watersector aan zet

Op initiatief van de watersector is samen met het Platform Bèta Techniek en het ministerie van Economische Zaken - verenigd in de Human Capital Roadmap Water - het initiatief genomen om het tij te keren. In totaal 1.600 bedrijven en organisaties binnen de Nederlandse watersector zijn benaderd om deel te nemen aan een inventarisatie van activiteiten gericht op werving en scholing van nieuw personeel. Het is de bedoeling om aan de hand van de resultaten van dit onderzoek een grootse campagne op gang te brengen om de watersector aantrekke-

lijker te maken voor aankomende studenten en potentiële werknemers die nu nog buiten de sector werkzaam zijn.

“Het is van cruciaal belang veel meer jongeren te interesseren voor een opleiding die op de watersector aansluit om de toonaangevende positie van de Nederlandse watersector op de internationale watermarkt te behouden en uit te breiden. Ook wij hebben te maken met krapte op de arbeidsmarkt,” aldus Carien van Oers, manager Technologie & Business Partnering van het Technologisch Top Instituut Water. “Hoewel uit verschillende initiatieven in het land blijkt dat de belangstelling onder jongeren iets aan het toenemen is, zal de watersector in zijn geheel de handen in elkaar moeten slaan en snel en adequaat op de problematiek moeten inspelen.”

Initiatieven

Van Oers is geheel vrijgemaakt om binnen de Human Capital Roadmap Water trekker voor voortgezet en wetenschappelijk onderwijs te zijn. “Wij hebben in Friesland al veel ervaring opgedaan door scholen bij onze onderzoeksprogramma's te betrekken. Onder leraren van middelbare scholen bestaat grote interesse om mee te doen. Leerlingen worden actief betrokken bij de allernieuwste innovaties en krijgen tegelijkertijd een beeld van het werk in de watersector, wat hun keuze voor later kan beïnvloeden. Het is belangrijk om deze interactieve aanpak landelijk met een groot aantal bedrijven verder uit te bouwen. Scholen zijn namelijk regionaal georiënteerd. Met onze landelijke spreiding en diversiteit als watersector hebben we een belangrijke troef in handen.”

Eerste resultaat

Saxion Hogescholen uit Enschede heeft met deze aanpak het eerste succes al binnen. Michiel Van Buchem, bestuursadviseur van Saxion en binnen de Human Capital Roadmap trekker voor het HBO-onderwijs, vertelt dat zijn instelling op verzoek van en in samenwerking met Norit NV een nieuwe studieroute 'International Water Technologie' heeft opgezet. Deze maand beginnen 17 eerstejaarsstudenten aan de opleiding. Van Buchem: “Beide partijen hebben samen één miljoen euro geïnvesteerd in de voorbereiding van deze nieuwe studieroute. Norit heeft grote behoefte aan allround water-technologen op HBO-niveau. Het wezenlijke van de studieroute is de verbinding met de praktijk en het werkveld. Opdrachten en onderzoeksvragen worden door het werkveld aangereikt en ook door studieprojecten en gastcolleges heeft het werkveld zijn inbreng. Andere bedrijven en organi-

saties uit de waterwereld hebben inmiddels eveneens belangstelling getoond of bieden spontaan stageplaatsen aan. De interesse onder de studenten voor deze studierichting is daarmee aanzienlijk vergroot. Wij hopen met onze ervaring ook elders in het land te kunnen adviseren bij het opzetten van soortgelijke studieroutes.”

Koos Gloudemans, senior recruitment professional bij DHV, trekker voor HRM binnen de werkgroep Roadmap Water: “Ook wij ervaren de krapte op de arbeidsmarkt en zoeken actief naar 'nieuwe helden'. Het heeft weinig zin om daarmee als bedrijf individueel aan de slag te gaan, want we wissen allemaal in dezelfde vijver. We hebben de grootste kans op succes door er collectief mee aan de slag te gaan. Daarom is het ook van groot belang dat zoveel mogelijk van de aangeschreven bedrijven meedoen aan de enquête. Als we samen de nieuwe generatie kunnen laten zien wat er allemaal bij water komt kijken, kunnen we het belang voor de hele sector wellicht veiligstellen voor in ieder geval de komende 20 jaar.”

Afra Verkerk van het Platform Bèta Techniek, het instituut dat bijdroeg aan de totstandkoming van de Roadmap en een deel van de activiteiten in de uitvoering financiert: “Wij beschikken over een groot netwerk van scholen met ambities en kunnen veel voor de Roadmap betekenen. Maar de watersector is nu zelf aan zet. Bedrijven en organisaties zullen er veel energie in moeten steken. Met het invullen van de enquête wordt een belangrijke eerste stap gezet.”

Voordeel

De coördinatie van de Roadmap Water is in handen van het Netherlands Water Partnership (NWP), die optreedt als onafhankelijk coördinatie- en informatiepunt voor de Nederlandse watersector. Renée Vergouwe van het NWP dringt er eveneens op aan dat zoveel mogelijk aangeschreven organisaties de enquête invullen. “Dat geldt ook voor organisaties die nog helemaal geen problemen hebben of verwachten. Wij willen een zo compleet mogelijk overzicht krijgen van de activiteiten en initiatieven die op het gebied van onderwijs, voorlichting en arbeidscommunicatie spelen. Hiermee kunnen we signaleren waar een sectorbrede behoefte ligt en vervolgens gezamenlijk activiteiten en instrumenten ontwikkelen die voor organisaties afzonderlijk budgettair niet mogelijk zijn.”

De internetpagina van de enquête is: www.houdthethoofdbovenwater.nl.

Olav Lammers (BlauwGoud)